

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی پرستاری سلامت جامعه و سالمندی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۸۵۳۲۰

عنوان درس: کارآموزی در عرصه بهداشت جامعه

دروس پیش نیاز: ندارد

نوع و تعداد واحد: کارآموزی / ۲ واحد

نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی پرستاری ترم ۸

زمان کلاس: شنبه تا پنجشنبه (۱۳:۳۰-۱۷:۳۰)

مکان کلاس: عرصه های مختلف جامعه (دانشکده، بیمارستان، مراکز و معاونت بهداشت و درمان)

زمان حضور در دفتر کار: یکشنبه‌ها و دوشنبه‌ها ۱۶-۱۴

مسئول درس: فاطمه مالکی

شماره تماس: ۰۳۱-۳۷۹۲۷۵۸۵

Emai: fmaleki@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: خانمها دکتر کشوری، دکتر خراسانی و دکتر مالکی، شیرانی

آدرس گروه اینترنتی درس: fa/ir.ac.mui.nm/ گروه-پرستاری-سلامت-جامعه-و-سالمندی

شرح درس:

از آنجائیکه سلامتی یکی از حقوق اساسی هر انسانی است دولتها مسئول تأمین تدارکات بهداشتی و ارائه مراقبتهای بهداشتی اولیه در مراکز بهداشتی درمانی، بیمارستانها و... به مردم هستند. با توجه به اینکه پرستاران در محیطهای مختلف نظیر مراکز بهداشتی درمانی، کلینیکها، بیمارستانها و... به ارائه مراقبتهای بهداشتی اولیه می‌پردازند لذا آشنایی دانشجویان پرستاری با نحوه کار کردن در تمامی این محیطها ضروری به نظر می‌رسد. بدین جهت دانش‌آموختگان باید با تلفیق دانش پرستاری با سایر علوم مرتبط با سلامت قادر به شناسایی مشکل، حل مسأله و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد جهت پاسخگویی به نیازهای جامعه باشند. در این راستا دانشجویان عرصه با ارائه خدمات PHC (مراقبتهای بهداشتی اولیه) به مددجویان در مراکز و بیمارستانها به ارتقاء توانمندیهای خود در این زمینه پرداخته و به تمرین فعالیت گروهی، برقراری ارتباط با مددجویان با فرهنگهای مختلف، آموزش گروهی، انجام فرایند پرستاری در منازل و آموزش به مددجویان بر اساس فرایند و حل مسأله در جامعه (مراکز، منازل و بیمارستانها) می‌پردازند.

اهداف کلی:

کسب توانایی و افزایش مهارت جهت تشخیص مشکلات بهداشتی جامعه و به کارگیری دانش پرستاری در عرصه با استفاده از قدرت خلاقیت، ابتکار و استقلال در حل مسائل بهداشتی و مرتبط با سلامت مددجو، خانواده و جامعه با به کارگیری پویایی گروه

اهداف رفتاری:

پس از پایان دوره از فراگیران انتظار می‌رود...

1. حیطه مراکز سلامت

- با سطوح، اصول و اجزاء C.H.P آشنا شوند.
- گروه‌های هدف در برنامه‌ریزی‌های مختلف C.H.P را شناسایی نمایند.
- آموزش چهره‌به‌چهره و گروهی لازم را به افراد و گروه‌های مختلف مراجعه کننده به مراکز بهداشت یا در عرصه‌های جامعه؛ منزل، مدرسه، کارگاه و ... در زمینه‌های مختلف ارائه نمایند.
- پایش رشد و تکامل کودکان را مطابق فرم‌ها و دستورالعمل‌های موجود در مرکز انجام دهند.
- آموزش‌های لازم در مورد تغذیه تکمیلی، پیشگیری از حوادث، ارتباط والدین با کودک و ... را به مادران کودکان ارائه و در سامانه سیب ثبت نمایند.
- مراقبت‌ها و پیگیری‌های لازم برای کودکان مبتلا به اختلال رشد را انجام دهند.
- مراقبت‌های لازم برای گروه‌های هدف PHC (سالمندان، میانسالان و ...) را انجام دهند.
- مراقبت‌های زنان قبل، حین و پس از بارداری را انجام دهند و در سامانه سیب ثبت نمایند.

2. حیطه آموزش به بیمار در بیمارستان

- وظایف واحد آموزش سلامت بیمارستان را توضیح دهند.
- با نحوه آموزش به بیمار در کنار کارشناس آموزش سلامت آشنا شوند.
- بر اساس مشکلات بیمار و مشخصات وی، بررسی و شناخت کاملی از اطلاعات و انگیزه‌ها و فعالیت‌های فرد اخذ نمایند.
- براساس بررسی و شناخت اهداف آموزشی در سه حیطه‌ی آگاهی، انگیزه و فعالیت تنظیم نمایند.
- برنامه‌ریزی، آموزش و ارزشیابی آموزش به بیمار و همراه وی را براساس اهداف آموزشی داشته باشند.
- جلسه آموزش گروهی برای بیماران براساس بررسی و شناخت اولیه برگزار نمایند.
- با مددجو با توجه به فرهنگ و زبان وی ارتباط صحیح داشته باشد.

شیوه تدریس:

- برگزاری کارگاه آموزشی (۱ روز) روز اول هر دوره کارآموزی در دانشکده
- حضور در مرکز سلامت شهری (۶ روز)، بیمارستان‌های منتخب (۶ روز)
- بحث گروهی
- پروژه سلامت جامعه

ابزار مورد نیاز تدریس:

تمامی امکانات موجود در مراکز و بیمارستانهای آموزشی جهت ارائه هر چه بهتر خدمات و آموزش به مددجویان

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی

نمره	فعالیت
۸ نمره	ارائه خدمات بهداشتی در مرکز سلامت (جدول ۲)
۸ نمره	آموزش به بیمار در بیمارستان (جدول ۳)
۳ نمره	رفتار و پوشش حرفه‌ای (جدول ۴)
۱ نمره	تکمیل لاگ بوک در محدوده زمانی تعیین شده*
۲۰ نمره	جمع کل

* تکمیل لاگ بوک شرط ضروری جهت ثبت نمره درس می‌باشد.

سیاست ها و قوانین دوره:

- با تاخیر و غیبت دانشجویان در طول دوره کارآموزی مطابق با قوانین آموزش برخورد خواهد شد.
- غیبت دانشجو در صورتی که مجاز باشد یک روز و در صورت غیرمجاز بودن دو روز جبرانی خواهد داشت (اطلاع رسانی به استاد مربوطه و مسئول درس قبل از هر گونه غیبت الزامی است). روز جبرانی با هماهنگی استاد در همان ماه مشخص شود.
- در صورت غیبت در روز کارگاه حضور دانشجو در ادامه کارآموزی ممکن نمی‌باشد.
- حفظ شئون اسلامی برای کلیه دانشجویان مطابق با آئین‌نامه پوشش حرفه‌ای در طول دوره کارآموزی و بازدیدهای علمی ضروری است. بدیهی است در صورت تخلف از قوانین دانشجو از کارآموزی عرصه بهداشت محروم خواهد شد.
- دانشجویان موظف هستند حداکثر یک هفته پس از پایان دوره تکالیف را تحویل استاد مربوطه داده و لاگ بوک را تکمیل نمایند، پس از زمان تعیین شده به ازای هر روز تاخیر ۰/۲۵ نمره کسر خواهد شد.
- پیش مطالعه قبل از جلسه کارگاه و مطالعه مباحث تعیین شده در طول دوره کارآموزی

منابع اصلی :

1. ALender JA, Rector C, Warner KD. Text book of Community health nursing. Burland K. United States of America, Saunders press Inc, 2010.
2. Stanhope M, Lancaster J. Text book of Community health nursing. ST Louis. The C.V.Mosbey CO.v 88. 2004.
3. Friedman MM, Bowden VR, Jones EG. Text book of Family nursing. Connor M. united states of America, Saunders press Inc, 2003.
4. Carpenito LJ. Text book of Nursing Diagnosis. Rodenberger J. United States of America, Wolters Kluwer press Inc. 2010
5. Taylor. JaquiHewitt. Clinical guidelines & care protocols.Ltd.2006
6. Hignett.Sue.Crumpton.Emma.Ruszala.Sue&et al&et al.Evidence-Based patient handling (task, equipment and intervention).Routledge.2003
۷. صفوی.محبوبه، برزویی.طاهره. اصول آموزش به بیمار.سالمی.چاپ سوم ۱۳۹۱ .
۸. خوست.نادر، دبیریان.اعظم، ذوالریاستین.فرشته و همکاران.آموزش به بیمار.بشری ۱۳۸۵
۹. غفاری.فاطمه، فتوکیان.زهرا، آموزش به بیمار و خانواده. بشری. چاپ اول ۱۳۸۸
۱۰. شیرازی، مریم. برومند، صبا. صبوحی، فخری. کنترل عفونت در بیمارستان و جامعه. . چاپ اول. اصفهان. انتشارات کنکاش. ۱۳۹۱
۱۱. حسینی، میرمحمد. اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریها برای پرستاران. انتشارات بشری. ۱۳۸۹
۱۲. حسینی، سیده وحیده. جعفری ورجوشانی، نسرین. پرستاری بهداشت جامعه ۱ و ۲ و ۳. چاپ سوم. تهران. نشر جامعه نگر. ۱۳۹۳
۱۳. ایلدرآبادی، اسحاق. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه او ۲ و ۳. چاپ پنجم. تهران. نشر جامعه نگر. ۱۳۹۵
۱۴. جدید میلانی، مریم. سهیل ارشدی، فرخ. اسدی نوقابی، احمد علی. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه او ۲ و ۳. چاپ پنجم. تهران. انتشارات اندیشه رفیع. ۱۳۸۸
۱۵. زارعیان، آرمین. سید باقرمداح، سادات. کلیات پرستاری بهداشت جامعه. انتشارات سنجش. ۱۳۸۸
۱۶. حیدری، سیده اشرف. اقتصاد و بهداشت خانواده. چاپ اول. تهران. انتشارات میرشیدا. ۱۳۸۸
۱۷. حسینی، میمنت. روحانی، کاملیا. حسین زاده، صفیه. پرستاری بهداشت خانواده. تهران- نشر بشری. ۱۳۸۸
۱۸. شوقی، مهناز. سنجرى، مهناز. درسنامه پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان. چاپ اول. تهران. نشر سالمی. ۱۳۸۸
۱۹. حاتمی، حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی. چاپ سوم. تهران. انتشارات ارجمند. ۱۳۸۷
۲۰. خراسانی، پروانه. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱: اصول و مبانی بهداشت و مراقبتهای بهداشتی اولیه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد. ۱۳۸۷
۲۱. خراسانی، پروانه. درسنامه بهداشت محیط و بهداشت عمومی در جامعه. چاپ اول. اصفهان. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد. ۱۳۸۶
۲۲. علیرضایی، پدram. چکیده کلیات خدمات بهداشتی درمانی. چاپ اول. تهران. انتشارات سماط. ۱۳۸۴
۲۳. بهنودی، زهرا. بهداشت و مدیریت خانواده. انتشارات بشری. ۱۳۸۳
۲۴. حلم سرشت، پریش. دل پیشه، اسماعیل. پرستاری بهداشت جامعه ۱، ۲، ۳. چاپ چهارم. تهران. انتشار چهارم. ۱۳۸۳
۲۵. محمدی، رخشنده. پرستاری بهداشت جامعه، نشر: نی. ۱۳۷۹
۲۶. دستورالعملهای وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی موجود در مراکز سلامت جامعه

Online Data Bases:

سایت سازمان بهداشت جهان www.who.int

جدول ۱) زمانبندی درس

عنوان درس: کارآموزی در عرصه بهداشت جامعه شماره درس: ۵۸۵۳۲۰
 نیم‌سال تحصیلی و سال: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴ فراگیران: کارشناسی پرستاری ترم ۸
 زمان کارآموزی: : شنبه تا پنجشنبه (۱۳:۳۰-۷:۳۰) مکان: دانشکده و مراکز سلامت جامعه و بیمارستانها

روز کارآموزی	شرح وظایف
روز اول	حضور به موقع و تمام وقت (۷:۴۵-۱۳) در کارگاه (دانشکده/ بیمارستان) پیش مطالعه مباحث مربوط به فعالیتهای مراکز بهداشتی و آموزش به بیمار
روز دوم لغایت هشتم / روز نهم لغایت شانزدهم*	حضور به موقع و تمام وقت (۷:۴۵-۱۳) در محل کارورزی (مرکز سلامت جامعه طبق برنامه) همراه داشتن روپوش مناسب و اتیکت مطابق با آئین‌نامه پوشش حرفه‌ای برقراری ارتباط مناسب با پرسنل، سایر اعضای گروه و مراجعین همکاری گروهی مناسب و پویا ارائه و ثبت مراقبت بهداشتی چهره به چهره، آموزشهای مناسب و علمی (جدول ۲) برگزاری یک جلسه آموزش گروهی برای گروه‌های هدف پروژه سلامت جامعه تکمیل لاگ بوک
روز نهم لغایت شانزدهم / روز دوم لغایت هشتم	حضور به موقع و تمام وقت (۷:۳۰-۱۳:۳۰) در محل کارورزی (بیمارستان طبق برنامه) همراه داشتن روپوش مناسب و اتیکت مطابق با آئین‌نامه پوشش حرفه‌ای برقراری ارتباط مناسب با تیم سلامت، بیماران و همراهان و سایر اعضای گروه همکاری گروهی مناسب و پویا نیازسنجی آموزشی حداقل سه بیمار و همراهان، تنظیم اهداف آموزشی، تهیه محتوا و استفاده از پمفلت مناسب، ارائه آموزش و ارزشیابی فراگیران (جدول ۳ و ۴) هماهنگی جهت حضور در یک بخش جهت آموزش گروهی (جدول ۵ و ۶) آشنایی با وظایف واحد زخم بیمارستان، نحوه مراقبت از زخم و آموزشهای لازم (بیمارستان کاشانی، طبق برنامه ارائه شده توسط استاد) ارائه گزارش کتبی به استاد در پایان کار روی برگه‌های ارائه شده در روز اول تکمیل لاگ بوک

* با توجه به برنامه کارآموزی دانشجویان کارآموزی خود را با حضور در مرکز سلامت جامعه و یا بیمارستان آغاز می‌کنند.

جدول ۲) فرم ثبت فعالیتهای انجام شده در مرکز سلامت جامعه

نام و نام خانوادگی.....شماره دانشجویی.....

							تاریخ
							فعالیت (تعداد را با کشیدن چوب خط مشخص بفرمایید)
							پایش رشد و تکامل کودکان (قد، وزن، دورسر) و ثبت در سامانه سیب
							مراقبت پیگیر جهت کودکان با اختلال رشد و ثبت در سامانه سیب
							آموزش تغذیه تکمیلی، آهن و مکمل یاری، پیشگیری حوادث و سوانح، ارتباط والد و کودک
							مراقبت نوجوانان/جوانان و ثبت در سامانه سیب
							مراقبت میانسال (سبا/سما) و ثبت در سامانه سیب
							مراقبت سالمند و ثبت در سامانه سیب
							آموزش سبک زندگی سالم (فعالیت بدنی، رژیم غذایی، دخانیات...) در گروههای هدف
							آموزش مکملها در گروههای هدف
							انجام معاینات مامایی (قبل و حین بارداری/ پس از زایمان) و ثبت در سامانه سیب
							آموزش تغذیه دوران بارداری و شیردهی
							معاینه Breast و خودآزمایی پستان
							ساعت ورود
							ساعت خروج
							تایید مراقب سلامت

نمره.....(از ۱۰ نمره)

مهر و امضای ناظر مرکز

جدول ۳) فرم ثبت فعالیت آموزش انفرادی روزانه در بیمارستان

ردیف	نام و نام خانوادگی بیمار	شماره پرونده	علت مراجعه	عناوین آموزشهای ارائه شده
۱				
۲				
۳				
			مهر و امضاء سرپرستار	
			تاریخ: بخش:	
ردیف	نام و نام خانوادگی بیمار	شماره پرونده	علت مراجعه	عناوین آموزشهای ارائه شده
۱				
۲				
۳				
			مهر و امضاء سرپرستار	
			تاریخ: بخش:	

جدول ۴) فرم ثبت آموزش به بیمار

نام و نام خانوادگی..... شماره دانشجویی.....

نام و نام خانوادگی بیمار:	سن:	تحصیلات:
تشخیص اصلی:	بیماری های زمینه ای: دیابت (مدت.....) پرفشاری خون (مدت.....) سایر	
شماره پرونده:	شماره تماس ثابت:	شماره تماس همراه:
نیاز آموزشی (به ترتیب اولویت)		
تشخیص پرستاری		
اهداف رفتاری (حداقل سه هدف)		
.۱		
.۲		
.۳		
اجرای آموزش:		
تاریخ آموزش:	مکان آموزش:	کد محتوای آموزش:
مدت آموزش:..... دقیقه	زمان: بدو پذیرش ☐ حین پذیرش ☐ موقع ترخیص ☐	
مواد آموزشی:		
محتوای آموزش:		
ارزشیابی دستیابی به اهداف رفتاری یادگیری		

جدول ۵) فرم طراحی برنامه آموزش گروهی

نام و نام خانوادگی دانشجو:		شماره دانشجویی:		گروه هدف آموزش:	
تاریخ برگزاری جلسه آموزشی:		مکان برگزاری جلسه آموزشی:		مدت آموزش:	
هدف کلی*:					
ردیف	اهداف رفتاری**	حیطه یادگیری:	روش آموزش	زمان	وسیله کمک آموزشی
		دانش (K) نگرش (A) عملکرد (P)	توضیحی / بحث (E) نمایش عملی / شبیه سازی / واقعی (D)	(دقیقه)	(پمفلت / کتابچه / تلفن همراه)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					

* هدف کلی: (گروه هدف) + دانش/نگرش / عملکرد را .....در زمینه ی.....(موضوع آموزشی) فراگیرند.

** اهداف رفتاری: طبق اصول تدریس به صورت جزئی تر و تفکیک شده با همان اجزای فوق (در حیطه های مطلوب یادگیری) با افعال رفتاری عینی، واضح و کاملا قابل اندازه گیری نوشته می شوند.

جدول ۶) فرم ثبت آموزش و ارزشیابی فراگیران در جلسات آموزش گروهی

آموزش دهنده:		مکان برگزاری:				موضوع آموزش:
مدت آموزش:		ارزیابی اولیه				تاریخ جلسه آموزش:
نام افرادی که نیاز به تکرار آموزش دارند	ارزشیابی انتهایی		تعداد حاضرین		سئالات ارزشیابی / اهداف رفتاری	ردیف
	پاسخ صحیح (%)	تعداد حاضرین	پاسخ صحیح (%)	تعداد حاضرین		
						۱
						۲
						۳
						۴
						۵
						۶
						۷
						۸
						۹

نام و نام خانوادگی شرکت کنندگان در آموزش

۱.	۵.	۶.	۱۰.	۱۴.
۲.	۶.	۷.	۱۱.	۱۵.
۳.	۷.	۸.	۱۲.	۱۶.
۴.	۸.	۹.	۱۳.	۱۷.

جدول (۷) فرم ارزشیابی کارآموزی در عرصه توسط سرپرستار بخش

جمع (۱۰ نمره)	پیگیری وضعیت بیماران براساس نیاز آموزشی و ارائه پمفلت مناسب (۱ نمره)	ارائه آموزش چهره به چهره بر اساس نیاز بیمار (حداقل ۳ مورد در روز) (۴ نمره)	حضور به موقع در آغاز و پایان شیفت (۱ نمره)	برقراری ارتباط صحیح با بیماران (۲ نمره)	برقراری ارتباط صحیح با پرسنل (۲ نمره)	فعالیت‌های مورد انتظار اسامی دانشجویان	ردیف
							۱
							۲
							۳
							۴

تاریخ و امضای سرپرستار

جدول ۸) فرم ارزشیابی رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان و دستیاران دانشگاه‌های علوم پزشکی (بالینی)

نام دانشجو/ دستیار.....

شماره دانشجویی.....

ردیف	گویه‌ها	غیر قابل قبول (۰ نمره)	پایین تر از حد انتظار (۰/۷۵ نمره)	در حد انتظار (۱/۵ نمره)
۱	حضور به موقع در مکان کارآموزی			
۲	برقراری ارتباط احترام آمیز با تیم سلامت، بیماران و سایر دانشجویان			
۳	در صورت نیاز به دوستان و بیماران کمک می‌کند.			
۴	با پرسیدن سوال و مطالعه فردی تلاش دارد کمبودهای دانشی و مهارتی خود را مرتفع سازد.			
۵	خطاهای خود را می‌پذیرد.			
۶	مصالح بیمار را بر منافع خود ترجیح می‌دهد.			
۷	وظایف محوله را به درستی انجام می‌دهد.			
۸	از روپوشش سفید و بلند (حداقل تا ۵ سانتی متر زیر زانو) گشاد، دارای آستین بلند، ضخیم و غیرچسبان و با دکمه بسته استفاده می‌کند.			
۹	از آرایش، لاک و ناخن مصنوعی و زیورآلات استفاده نمی‌کند.			
۱۰	از انجام هرگونه رفتار زننده، بحث و شوخی نامناسب، ناسزا و خندیدن با صدای بلند در محیط کارآموزی اجتناب می‌نماید.			
جمع کل				

